

Eesti Terioloogia Seltsi

seisukoht jahipidamise kohta looduskaitsealadel ja rahvusparkides.

Maailma Looduskaitse Liidu (IUCN) kaitsealade kategooriate määratluse järgi on osade suuremate kaitsealatuüpide, sealhulgas rahvusparkide, peamiseks kaitse-eesmärgiks loodusliku mitmekesisuse kaitse. Need on alad, kus kõik ökosüsteemid ja nende osad, seega ka loomaasurkonnad, saavad säilida võimalikult vähese inimese sekkumisega sealsetesse protsessidesse. See põhimõte puudutab ka jahindust. Sellest lähtuvalt pole jahindus meie rahvusparkides ja suurematel looduskaitsealadel üldreeglina aktsepteeritav inimtegevus.

Erandina võib jaht olla õigustatud ja vajalik osade liikide arvukuse reguleerimise, või nende üksikute isendite loodusest eemaldamise eesmärgil. Selliste erandlike ettevõtmiste eelduseks on nende vajalikkuse ja ulatuse teadmispõhine põhjendus. Kaitstavate alade kaitsekorralduskavad väljendavad seda nõuet ühemõtteliselt.

Eesti Terioloogia Seltsi teevad murelikuks järgmised ilmingud:

- a. Viimastel aastatel on ülalmainitud põhimõtteid, samuti kaitsekorralduskavu ja kaitseeskirju eirav jahinduslik tegevus oluliselt intensiivistunud mitmetel kaitstavatel aladel (näiteks Soomaa Rahvuspark). Ulukite aktiivne lisaõõtmine ja trofeejaht on mõnedel kaitsealadel muutunud tavapäraseks tegevuseks. Jahipidamise vajaduse põhjendamine, samuti ka küttimehahtude, liigilise koosseisu, selle suuruse ja struktuuri põhjendus on jäänud nii avalikkusele kui ka teadlastele enamasti kättesaamatuks. Kahetsusväärset langevad mainitud suundumised ajaliselt kokku looduskaitse reformidega võimaldades spekuloida nendevaheliste põhjuslike seoste üle.
- b. Kaitsealade jahipiirkondadega liitmise plaan tekitab jahimeestes „õigustatud“ ootuse kaitsealade aktiivseks jahinduslikuks kasutuseks. Selliste ootuste teke võib oluliselt komplitseerida kaitsealade ja kohalike elanike suhteid ning tõstatab küsimuse plaanitava meetme sellisel kujul ja lausalise rakendamise otstarbekusest.
- c. Paljudel kaitstavatel aladel toimuv suuruluki hiilimis- ja varitsusjaht eeldab (vähemalt metssea puhul) lisaõõtmiskohti. Selline lisaõõtmine koondab nii metssigu kui ka kährikuid neile kaitsealadele ning vähendab oluliselt nende liikide looduslikku (talvist) suremust. Tulemuseks on nende asustustiheduse suurenemine koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, ja seda vaatamata küttimehahtude suurenemisele.

Eelpoolkirjeldatud silmas pidades on Eesti Terioloogia Selts seisukohal, et jahipidamise senine korraldus rahvusparkides ja suurematel kaitsealadel vajab seadusandlikku korrastamist ning paremat järelvalvet. Seejuures peab silmas pidama järgmist:

- a. Rahvusparkides ja osadel suurematel looduskaitsealadel on tavapärase jahindus vastuolus nende alade põhieesmärkidega.

- b. Jahipidamine neil aladel on lubatav järgmistel juhtudel:
  - i. kui selle vajadus on põhjendatud sealsete loodusväärtuste kaitse eesmärkidega,
  - ii. kui sellega välditakse suureulatuslikke ulukikahjustusi kaitsealade või selle naabruse kohalike elanike varale, aga seda vaid juhtudel kui küttimise intensiivistamine naaberaladel pole osutunud küllaldaseks meetmeks,
  - iii. nuhtlusisendite (kopra puhul ka pesakondade) loodusest eemaldamiseks.
- c. Jahipidamise vajalikkuse, liigilise koosseisu, küttimismahu ja -struktuuri üle peab otsustama ulukibioloogidest ja looduskaitsebioloogidest moodustatud töörühm, kes tugineb oma tegevuses seire ning teadusuuringute objektiivsetele andmetele. Otsused peavad olema ökoloogiliselt põhjendatud ja vastavad materjalid avalikkusele kättesaadavad.
- d. Jahilukite lisaõõtmine rahvusparkides ja looduskaitsealadel on lubamatu.
- e. Kaitsealadel, kus kaitse-eeskiri sätestab jahipidamisele lisapiiranguid, ei tohi võtta jahimaa kasutusõiguse eest tasu.

Eesti Terioloogia Selts

mõistab, et looduskaitse korraldamises tekkinud vastuolud ja kohatine korratus on haldusala reformi läbiviimise kiiruse üks paratamatutest tagajärgedest ning loodab, et need ei too kaasa suuremat kahju meie loodusväärtustele.

eeldab, et mainitud ebakohad on ajutised ning usub Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti haldussuutlikusse suuremate kaitsealade looduskaitse põhimõtete taastamiseks ja põhieesmärkide saavutamiseks.

loodab, et Keskkonnaministeerium ja Keskkonnaamet arvestavad seltsi kui ulukimetajate alast parimat kompetentsi omava vabaühenduse, seisukohtadega.

Eesti Terioloogia Selts on olnud ja on ka edaspidi valmis olema riigile hea koostööpartner meie imetajate kaitse- ja kasutuse paremal korraldamisel.

Käesolev arvamus põhineb seltsi Soomaa sügiskooli aruteludel. Arvamuse koostamine otsustati ühehäälselt seltsi liikmete poolt.

Tiit Maran

Eesti Terioloogia Seltsi esimees

Tallinnas 22. Septembril, 2009